

-Ədəbiyyat dərsləri vasitəsilə şagirdlərdə elmi dünyagörüşünü formalaşdırmaq və inkişaf etdirmək;

-Nəzəri xarakterli məsələlərin açıqlanmasında ayrı-ayrı mövzularda əksini tapan problemlərin rolunu öyrənmək;

-Sovet dövrünün ideoloji çərçivələrindən yaxa qurtarmaq;

-Fənnin tədrisində ədəbiyyat tədrisinin problemlər zəminində araşdırılmasının əhəmiyyətinə münasibət formalaşdırılması, təlimin məqsədlərinə, bilik, bacarıq, vərdişlərin aşılmasına və eləcə də ədəbiyyat tədrisinin qarşısına qoyulan məsələlərə diqqət yetirilməlidir.

VII.Davamiyyətə verilən tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı LDU-nun Elmi Şurasının 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmır, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII.Qiymətləndirmə: Fənn üzrə tələbələrin biliyi 100 ballıq sistemlə qiymətləndirilir. Yəni tələbənin fənn üzrə toplaya biləcəyi balın maksimum miqdarı 100-ə bərabərdir. Bu balın yarısı (50 balı) tələbənin semestr müddətində fəaliyyətinin nəticəsinə (cari qiymətləndirmə), digər yarısı isə (digər 50 balı) imtahanın nəticəsinə (aralıq qiymətləndirmə) görə verilir.

Fənn üzrə cari qiymətləndirmənin nəticəsinə görə verilən maksimum 50 bala aşağıdakılar daxildir:

- 20 bal - seminar dərslərində fəaliyyətinə görə;
- 30 bal - kollokviumların nəticələrinə görə.

Qiymətləndirmə zamanı LDU-nun Elmi Şurasının 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzər alınır.

İmtahanda qazanılan balların maksimum miqdarı 50-dir. İmtahan yazılı şəkildə aparılır və imtahan biletinə bir qayda olaraq fənn üzrə tədris olunan mövzulara aid 5 sual daxil edilir. Hər sual maksimum 10 bal olmaqla qiymətləndirilir (aşağıda qeyd olunan qiymət meyarına əsasən) ki, bu da toplamda fənn üzrə aralıq qiymətləndirmənin nəticəsinə görə verilən maksimum 50 balı təşkil edir.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

- 10 bal - tələbə keçilmiş materialı dərinlən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir;
- 9 bal - tələbə keçilmiş materialı tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun məzmununu tam açar bilər;
- 8 bal - tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsuslara yol verir;
- 7 bal - tələbə keçilmiş materialı yaxşı başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırma bilmir;
- 6 bal - tələbənin cavabı əsasən düzgündür;
- 5 bal - tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir;
- 4 bal - tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;
- 3 bal - tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırma bilmir;
- 1-2 bal - tələbənin mövzudan qismən xəbəri var;
- 0 bal - cavab yoxdur.

Tələbənin fənn üzrə aralıq qiymətləndirmə balının (imtahanda topladığı balın) miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin fənn üzrə aralıq qiymətləndirmə balı cari qiymətləndirmə balına (semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala) əlavə olunmur.

Fənn üzrə cari və aralıq qiymətləndirmənin ümumi nəticəsinə görə tələbənin biliyi yekun olaraq aşağıdakı kimi qiymətləndirilir:

Bal aralığı (göstərilən ballar daxil olmaqla)	Hərflə işarəsi	Sözle yazılışı
91-100 bal	A	əla
81-90 bal	B	çox yaxşı
71-80 bal	C	yaxşı
61-70 bal	D	kafi
51-60 bal	E	qənaətbəxş
51-baldan aşağı	F	qeyri-kafi

IX. Davranış qaydalarının pozulması:

Tələbə Universitetin Daxili intizam qaydalarını pozduqda onun barəsində mövcud qanunvericilik çərçivəsində müvafiq tədbir görülməkdir.

X. Təqvim mövzu planı: Mühazirə 15 saat, seminar 15 saat. Cəmi: 30 saat

№	Keçirilən mühazirə və seminar məşğələlərinin məzmunu	Saat		Tarix
		M	S	
1.	Sosrealizm dövründə Azərbaycan ədəbiyyatının tədqiqi və elmi-nəzəri təsnifatı (səh. 1-5) Plan: Sosrealizm dövründə Azərbaycan ədəbiyyatının tədqiqi və elmi-nəzəri təsnifatı. Azərbaycan ədəbiyyatı tədrisinin ilk metodik mənbələri. XIX əsrdə ədəbiyyat tədrisi XX əsrin əvvəllərindən (1920-ci ilədək) ədəbiyyat tədrisi Mənbə: 1,3,5	2	2	
2.	Sosialist realizmi dövründə Azərbaycan ədəbiyyatı tədrisinin inkişaf mərhələləri (səh.6-13) Plan: Ədəbiyyat tədrisinin XIX əsrin sonu – XX əsrin əvvəllərində qədərki inkişafı. İlk metodik mənbələri. XX əsrin ilk rübündə ədəbiyyatın inkişafı. Mənbə: 1,3,5,6	2	2	
3.	Ədəbiyyatdan proqram və dərsliklərin tələb olunan səviyyədə tərtibi Plan: Ümumtəhsil pilləsinin Dövlət standartı, proqramları (kurikulumları) 1930-cu illərdə ədəbiyyat proqramının elmi müzakirə cəhətdən xeyli yaxşılaşdırılması. Proqram və dərsliklərin ümumi inkişafı bərabər, ədəbiyyat tədrisi sahəsində elmi-metodik ədəbiyyatın yaradılması Mənbə: 1,2,3,5	2	2	
4.	Ümumtəhsil pilləsinin Dövlət standartları və proqramları (kurikulumlar) Plan: Ədəbiyyat kurikulumu. Ümumtəhsil pilləsinin dövlət standartları, proqramları. Mənbə: 1,3,5,7	2	2	
5.	Azərbaycan mühacirət irsinin tədqiqi və nəşri Plan: Azərbaycan mühacirət ədəbiyyatı Azərbaycan ədəbiyyatının mühüm bir qolu kimi. İyirminci yüzil Azərbaycan mühacirət ədəbiyyatının mühüm mərhələləri. Azərbaycanın yenidən istiqlaliyyətə qovuşmadı nəticəsində mühacirətin yaratmış olduğu ədəbi-bədii irsin öyrənilməsi Mənbə: 8,9,10	2	2	

6.	Tarixi-mənəvi sərvətlərin dövrləşdirilməsi və çağdaş dəyərlər müstəvəsində qiymətləndirilməsi Plan: Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin özünəməxsus dövrlərdən birini təşkil etməsi. "Avesta" və "Kitabi-Dədə Qorqud" dastanlarının tarixi nəşri. Milli sərvətlərimizin müasir dəyərlər müstəvəsində qiymətləndirilməsi Mənbə: 8,9,10	2	2	
7.	Ədəbiyyatın tədrisi tarixini fəqləndirən cəhətlər. Plan: Ədəbiyyatın öyrənilməsinin şərti mərhələləri. 1932-ci ildən sonra ədəbiyyatın bir fənn kimi orta məktəbin tədris planına daxil edilməsi. Azərbaycanın yenidən müstəqillik qazanması dövründə ədəbiyyat Mənbə: 8,9,10	2	2	
8	Müstəqillik dövrü Azərbaycan ədəbiyyatının öyrənilməsi. Plan: Müasir mərhələdə ədəbiyyatın tədrisi. Mənbə: 1,4,5,6,7	1	1	

XI. Fənn üzrə tələblər:

- Azərbaycan ədəbiyyatı tarixinin mərhələlərini;
- Ədəbiyyat tədrisi metodikasının predmeti və məzmunu;
- Sovet hakimiyyəti dövründə ədəbiyyatın tədrisinin;
- Ədəbiyyatın öyrənilməsi işində yeni mərhələnin Azərbaycanın müstəqillik qazanması dövrünə aid olması;
- Son on beş ildə üç dəfə proqramın dəyişilməsinin baş verməsini;
- Yeni proqramların tərtibində geniş ictimai rəyə məhəl qoyulmasını tələbələrə mənimsətmək;

XII. Fənnin tədrisi üçün nəzərdə tutulan tədris və öyrənmə metodları:

- mühazirə, seminarlar və praktiki tapşırıqlar;
- video və audio mühazirələr;
- müstəqil iş / araşdırma
- debat

XIII. Fənn üzrə təlimin nəticələri:

Fənnin tədrisi magistrələrə ədəbiyyat tədrisinin müasir problemlərinin mənimsədilməsini həyata keçirir, sözrealizm tədrisinin doqmatik prinsiplərindən müasir kurikulum tədrisinin əhəmiyyətini onlar üçün aydınlaşdırır və prosesin elmi-nəzəri izahını mənimsəməyi zərurətə çevirir. Nəticədə magisrt tədris-təlim dövründə fənnin məqsəd, vəzifələrini, problemlərini öyrənir, bu istiqamətdə birlik və vərdişlərini əhəmiyyətli dərəcədə artırmış olur.

XIV.Tələbələrin fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi:

XV: Kollokvium sualları:

I Kollokvium sualları

1. Ədəbiyyatın tədrisi metodikasının predmeti,obyekti və nəzəri əsasları
2. Ədəbiyyatın tədrisi tarixinə dair ümumi məlumat
3. Sovet dönəmində proqram və dərsləklərin tərtibində qarşıya qoyulan çətinliklər
4. Sosrealizm dövründə Azərbaycan ədəbiyyatının tədqiqi və elmi-nəzəri təsnifatı.
5. Azərbaycan ədəbiyyatı tədrisinin ilk metodik mənbələri.
6. XIX əsrdə ədəbiyyat tədrisi
7. XX əsrin əvvəllərindən (1920-ci ilədək) ədəbiyyatın tədrisi
8. Sovet dövründə ədəbiyyatın tədrisi
9. Təhsil pillələri üzrə ədəbiyyat kurikulumu

10. Müasir mərhələdə ədəbiyyatın tədrisi

II Kollokvium sualları

1. 1930-1940-cı illərdə ədəbiyyatımızın sənətkarlıq baxımından axtarışları
2. Ədəbiyyatın orta məktəbdə sistemli bir formada öyrənilməsi
3. Azərbaycanın müstəqillik dövründə ədəbiyyatın tədrisi
4. Yeni tərtib olunmuş ədəbiyyat proqramında ictimai rəyə münasibət
5. Ədəbiyyatdan proqram və dərsləklərin tələb olunan səviyyədə tərtibi
6. Ənənəvi və fəal/interaktiv təlimdə şagirdə münasibət məsələsi
7. Ədəbiyyat fənni üzrə 3 məzmun xəttinin müəyyənləşdirilməsi
8. Dərslək və dərs vəsaitləri
9. Ümumitəhsil pilləsinin Dövlət standartı və proqramları (kurikulumları)
10. Təhsil sahəsində islahatların aparılmasında zərurətlər

XV. İmtahan sualları:

1. Ədəbiyyatın tədrisi metodikasının predmeti və nəzəri əsasları
2. Ədəbiyyatın tədrisi tarixinə dair ümumi məlumat
3. Sovet dönəmində proqram və dərsləklərin tərtibində qarşıya çıxan çətinliklər
4. Sosrealizm dövründə Azərbaycan ədəbiyyatının tədqiqi və elmi-nəzəri təsnifatı.
5. Azərbaycan ədəbiyyatı tədrisinin ilk metodik mənbələri.
6. XIX əsrdə ədəbiyyat tədrisi
7. XX əsrin əvvəllərindən (1920-ci ilədək) ədəbiyyat tədrisi
8. Sovet dövründə ədəbiyyatın tədrisi
9. Təhsil pilləsi üzrə ədəbiyyat kurikulumu
10. Müasir mərhələdə ədəbiyyatın tədrisi
11. 1930-1940-cı illərdə ədəbiyyatımızın sənətkarlıq baxımından axtarışları
12. Ədəbiyyatın orta məktəbdə sistemli bir formada öyrənilməsi
13. Azərbaycanın müstəqillik dövründə ədəbiyyatın tədrisi
14. Yeni tərtib olunmuş ədəbiyyat proqramında ictimai rəyə münasibət
15. Ədəbiyyatdan proqram və dərsləklərin tələb olunan səviyyədə tərtibi
16. Ənənəvi və fəal/interaktiv təlimdə şagirdə münasibət məsələsi
17. Ədəbi əsərlərin öyrədilməsinin əhəmiyyəti
18. Dərslək və dərs vəsaitləri
19. Ümumitəhsil pilləsinin Dövlət standartı və proqramları (kurikulumları)
20. Təhsil sahəsində islahatların aparılmasında zərurətlər
21. Təhsil islahatlarının əsas prinsipləri və faydaları
22. Azərbaycan mühacirət irsinin tədqiqi və nəşri
23. Ədəbiyyatın proqram və dərslək çərçivəsində orta məktəbə tədrisi
24. Tarixi-mənəvi sərvətlərin dövrləşdirilməsi
25. Ədəbiyyatın tədrisi tarixini fərqləndirən cəhətlər

"Azərbaycan ədəbiyyatı tədrisinin müasir problemləri" fənninin sillabusu 7001001-
Azərbaycan dili və ədəbiyyatın tədrisi ixtisaslaşması (proqramı) üzrə tədris planı və
fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir. **"Azərbaycan dili və ədəbiyyat"** kafedrasının
30 yanvar 2026-cı il tarixli iclasında təsdiq olunmuşdur.
(Protokol № 05).

Fənn müəllimi:

 dos. E.M.Səfərli

Kafedra müdiri:

 dos. Q.I. Rıfullayev